

Aandelen

Brochure bestemd
voor particuliere beleggers

 BASIC

Gepubliceerd door Bolero
in samenwerking met Euronext.

Index

1. Basiskenmerken aandelen	3
2. Sterke punten van aandelen	5
3. Zwakke punten van aandelen	5
4. Risico's van aandelen	6
5. Welke factoren beïnvloeden de koers	7
6. Link tussen rendement en risico	9
7. Hoe werkt de beurs?	10
8. Hoe worden transacties afgehandeld?	12
9. Wat is het belang van een beleggingshorizon?	13

Basiskenmerken aandelen

Een aandeel is een eigendomstitel die een deel van het maatschappelijk kapitaal van een onderneming vertegenwoordigt. Een aandeelhouder deelt met andere woorden in de risico's van de onderneming en dat in tegenstelling tot een obligatiehouder die een schuldvordering heeft op de vennootschap in kwestie. De aandeelhouder heeft onder meer recht:

1. op een deel van de winst van de onderneming (in de vorm van een dividend) voor zover de algemene vergadering tot dividenduitkering heeft beslist.
2. om te stemmen op de algemene vergadering (behalve uiteraard in geval van aandelen zonder stemrecht).
3. op een deel van de liquidatiewaarde van de onderneming bij ontbinding van de vennootschap (voor zover er natuurlijk een liquidatiesaldo is).

Er bestaan verschillende soorten aandelen. De gewone aandelen vertegenwoordigen een bepaald gedeelte van het maatschappelijk kapitaal. Daarnaast bestaan er bevoorrechte aandelen waaraan speciale kenmerken zijn verbonden. Het is mogelijk dat zij een hoger dividend geven,

dubbel stemrecht of voorrang bij liquidatie van de vennootschap. Daarnaast zijn er aandelen op naam, prioriteitsaandelen, preferente aandelen en cumulatief preferente aandelen. De indeling heeft te maken met bepaalde rechten die de bezitter heeft. Met uitzondering van cumulatief preferente aandelen, worden aandelen waaraan bijzondere rechten zijn verbonden niet of nauwelijks op de effectenbeurs verhandeld.

Niet altijd hoeft men voor aandelen naar de effectenbeurs. Is er sprake van een eerste of een nieuwe uitgifte, dan kunnen aandelen via de bank of bij de uitgevende onderneming worden gekocht. Bij zo'n eerste uitgifte spreekt men van een emissie. Een emissie kan worden verricht door een bedrijf dat net naar de beurs gaat. Ook bedrijven die al langer beursgenoteerd zijn kunnen nieuwe aandelen aanbieden. Na de uitgifte worden de aandelen op de effectenbeurs genoteerd. Het verhandelen van nieuwe aandelen gebeurt op de primaire markt. Op de secundaire markt wisselen bestaande aandelen van eigenaar.

Een aandeel is aan toonder of op naam.

De aandelen op naam worden gekenmerkt door een inschrijving in het register van aandeelhouders van de vennootschap op naam van de houder. Als bewijs van die inschrijving worden soms certificaten aan de aandeelhouders uitgereikt. De overdracht aan derde gebeurt hier door een inschrijving van de overdracht in het register van aandeelhouders.

Aandelen aan toonder worden vertegenwoordigd door een boeking op rekening op naam van de aandeelhouder bij een daartoe erkende instelling. Ze zijn dus gedematerialiseerd. Overdracht van gedematerialiseerde aandelen gebeurt door overschrijving van een rekening naar een andere rekening.

De coupons van een aandeel geven recht op een jaarlijks dividend. In België wordt op het dividend roerende voorheffing geheven. Het huidige tarief van de roerende voorheffing bedraagt 30%.

Behalve op een dividend kunnen de coupons ook recht geven op:

- een inschrijvingsrecht, dat wil zeggen een voorkeurrecht voor de bestaande aandeelhouders om in te schrijven op nieuwe aandelen bij een kapitaalverhoging. Dit noemen we een stockdividend.
- een bonus, dat wil zeggen een gratis toekenning van nieuwe aandelen aan de bestaande aandeelhouders.

Beursgenoteerde aandelen kunnen worden aangekocht of verkocht op de beurs. Sommige niet-genoteerde aandelen kunnen op openbare veilingen worden verhandeld.

De koers van een aandeel komt tot stand door het spel van vraag en aanbod op de financiële markten. Zowel externe als interne factoren spelen een rol bij de prijsvorming.

- Intrinsieke factoren voor de vennootschap in kwestie zijn bijvoorbeeld de financiële situatie, de technische en commerciële situatie, het investeringsbeleid, de vooruitzichten van de onderneming, de economische sector waartoe zij behoort, enz.
- Daarnaast wordt de beurs in het algemeen en elk aandeel in het bijzonder beïnvloed door externe factoren, zoals politieke gebeurtenissen, de economische en monetaire toestand op nationaal en internationaal gebied en emotionele en irrationele elementen die de beursschommelingen kunnen vergroten (zowel naar boven als naar beneden).

Verder in dit document gaan we hier dieper op in.

Het samenspel van die factoren kan tot forse koersschommelingen leiden. Op beursverrichtingen worden kosten, makelaarslonen, beursbelasting en eventueel een heffing op materiële levering aangerekend.

Sterke punten van aandelen

- Historisch gezien brengen aandelen op lange termijn meer op dan obligaties. Dat wordt onder meer verklaard door de risicopremie die de belegger eist.
- Interessante fiscale behandeling van de meerwaarden op aandelenbeleggingen. Meerwaarden zijn vrij van belasting voor particulieren.

Zwakke punten van aandelen

- Noch de koerswinst, noch het dividend is op voorhand bekend of gegarandeerd.
- Beleggen in aandelen vereist kennis van zaken en het goed bijhouden van alle koersbepalende factoren.
- Een spreiding over meerdere aandelen in verschillende sectoren is een must. Wie in individuele aandelen wil beleggen, moet dus al over een redelijk kapitaal beschikken. Voor kleinere kapitalen kan een beleggingsfonds dat in aandelen belegt een oplossing zijn.

Risico's van aandelen

Soorten risico's	Commentaar
Debiteurenrisico	Aandelen zijn risicodragend kapitaal. De belegger heeft geen enkele garantie dat hij zijn geld terugkrijgt. Bij een faillissement kunnen aandelen geheel of gedeeltelijk hun waarde verliezen.
Liquiditeitsrisico	Het risico is afhankelijk van de beurskapitalisatie, de free float of de vrij verhandelbare aandelen en de velociteit.
Muntrisico	Geen voor de effecten in euro. Laag, matig tot hoog, afhankelijk van de muntontwikkeling ten opzichte van de euro. Hangt af van het thuisland van het aandeel en de aard van het aandeel.
Rente risico	Laag, matig tot hoog, afhankelijk van de aandelen en het beleggingsklimaat. Meestal heeft een verhoging van de rentetarieven een negatieve invloed op de koersontwikkeling van aandelen. Sommige aandelen zijn meer rentegevoelig dan andere.
Koersrisico	Laag, matig tot hoog, afhankelijk van de volatiliteit van het aandeel. Wordt in sterke mate bepaald door de kwaliteit, de vennootschap, de ontwikkeling van de sector waartoe de vennootschap behoort en door de algemene beursontwikkeling. Speculatieve aandelen (bijvoorbeeld zeer jonge technologiebedrijven) zijn meer risicovol dan aandelen van vennootschappen met stabiele activiteiten (bijvoorbeeld nutsbedrijven). Doordat het risico van koersvolatiliteit groot is, is het dus mogelijk dat beleggers met verlies uit een aandeel moeten stappen.

Welke factoren beïnvloeden de koers van een aandeel?

Nu we al iets meer weten over aandelen, is het interessant om de factoren te bestuderen die zich situeren op het macro-economisch niveau, sector niveau en op niveau van het bedrijf zelf.

De volgende opsomming is limitatief en dient enkel om een beeld te schetsen van welke factoren de koers kunnen beïnvloeden.

Enkele macro-economische factoren die de koers kunnen aantasten zijn:

De globale marktevolutie (in jaren van depressie zal zelfs de crème de la crème van de beurswereld van zijn voetstuk vallen en omlaag donderen), consumptiepatronen, de graad van afhankelijkheid van vreemde valuta, economische en politieke tendensen en macro-economische fundamentele factoren.

De markrente is ook een ietwat verrassende, maar zeker geen onlogische bepaling in de koers van een aandeel. Bij lagere rentes wordt het namelijk interessant om obligaties en andere laagrentende schuldpapieren te verlaten en je geld te investeren in aandelen (voor het hogere potentiële rendement dat u hier verwacht).

De sector zelf is ook een belangrijke factor. Zo kan een middelmatig bedrijf dat niet uitblinkt tussen zijn sectorgenoten profiteren wanneer zijn sector in een groeiverhaal zit (denk aan de technologieaandelen in het begin van dit millennium). Beurshypes die bepaalde sectoren als de gouden graal verklaren hebben een positief

effect op bijna alle bedrijven in de desbetreffende sector.

Andere factoren die de koers ernstig beïnvloeden spelen zich op bedrijfsniveau af. Nieuwe producten die worden uitgebracht kunnen de koers bijvoorbeeld laten opveren. Een onderneming kan ook de koers omhoog sturen door een belangrijk patent uit te brengen of een bepaalde verkoopsexclusiviteit te bezitten. Deze factoren zorgen voor een hogere omzet wat kan leiden tot grotere winsten. De markt kan vroegtijdig op deze elementen reageren en ervoor zorgen dat de koers al op de potentiële winst gaat voorlopen.

De prognoses van analisten over een bedrijf of het verwachte resultaat zorgen ook voor een zekere volatiliteit in de aandeelkoers. Bij goede resultaten is er bijvoorbeeld meer ruimte om dividend uit te keren wat een plotselinge interesse in het aandeel kan aanwakkeren. Voorspellingen van analisten hebben dan ook de kracht in zich om de koers van een aandeel te maken of te kraken. Een factor die we altijd in het oog moeten houden wanneer we deze factoren willen gebruiken om de koersreactie te voorspellen is de context van een bepaalde gebeurtenis of beslissing. Zo kan de koers evengoed dalen wanneer een innovatief bedrijf een product op de markt brengt waarin de markt geen vertrouwen heeft. Het is ook mogelijk dat een topbedrijf waarde verliest wanneer de gewoontes van de consument veranderen (denk aan de evolutie van analoge naar digitale camera's en het bedrijf Kodak).

Samenvattend: De waarde van een aandeel is veelal afhankelijk van het succes van de onderneming. Gaat het goed, dan bestaat de mogelijkheid dat de resultaten tot uitdrukking komen in een hoge opbrengst bij verkoop. Dat is echter geen zekerheid. Een bedrijf kan de winstuitkering onveranderd laten terwijl de jaarresultaten hoger zijn. Zijn de resultaten minder dan daalt veelal de waarde. Toch verschaft het verband tussen de resultaten van een onderneming en de waarde van aandelen enige zekerheid. Wie belegt in kunst, in edelmetalen, in antiek of in wijn moet nog maar afwachten of de belegging na verloop van tijd het resultaat zal opleveren dat men ervan verwacht had. Al is de deskundigheid op deze gebieden nog zo groot, op het moment dat deze beleggingen ten gelde worden gemaakt kan de interesse in de markt minimaal zijn. En het is dan maar de vraag of die interesse ooit weer toeneemt.

Daarnaast kan de belegger houvast aan ontwikkelingen in het verleden hebben. Door het

volgen van de koers van een bepaald aandeel gedurende een wat langere periode is het mogelijk een indruk te krijgen of dat aandeel wel of niet aantrekkelijk is. Uiteindelijk gaat het hier slechts om een verwachting. Wie in de jaren 1999 en 2000 het koersverloop heeft gevolgd van een aantal IT- en telecommunicatiefondsen weet dat aandelen die gedurende langere tijd veelbelovend stijgen, ook weer heel ver weg kunnen zakken. Ook bij aandelen bestaan dus trends.

Kortom, zowel inwendige als uitwendige factoren hebben een effect op de koers en analisten maken er hun job van om deze allemaal in kaart te brengen en een koersdoel te bepalen.

Link tussen rendement en risico

De gouden regel van beleggen is zeker ook van toepassing op aandelen. Hoe hoger het risico, hoe hoger het mogelijk rendement. Aandelen bieden de kans om een hoog rendement te behalen, maar je zult wel genoeg moeten nemen met schommelende koersen die zowel in je voordeel als in je nadeel kunnen bewegen. Het dividend is ook geen absolute zekerheid en wanneer het bedrijf in moeilijkheden zit, is het mogelijk dat je dat jaar geen dividend zult ontvangen. Het is dan ook aan te raden om, voordat je investeert in een aandeel, het bedrijf te onderzoeken of verslagen van analisten te raadplegen voordat je beslist om een aandeel te kopen.

Hoe werkt de beurs?

Iemand die wil beleggen kan niet zelf de telefoon grijpen om te kopen of te verkopen op de effectenbeurs van NYSE Euronext. Het recht om orders te plaatsen is voorbehouden aan de leden van NYSE Euronext, in de regel banken of beursvennootschappen. De meest geëigende weg voor een particuliere belegger is het openen van een beleggingsrekening bij een bank. Vervolgens kan hij via deze bank handelen op de beurs. Opdrachten van beleggers worden door banken en beursvennootschappen ingebracht in het elektronische handelssysteem van de effectenbeurs. Een belangrijk onderdeel van het handelssysteem is het orderboek. Het orderboek (bestaande uit gegevens op een computerscherm) is toegankelijk voor alle leden van NYSE Euronext. Deze zijn dus voortdurend op de hoogte van het aantal aandelen dat van eenzelfde bedrijf is aangeboden en van de vraag die naar die aandelen bestaat. Een deel van de informatie in het orderboek is ook beschikbaar voor particulieren via zogenoemde datavendors. Beleggers die op hun eigen computer actuele ontwikkelingen willen volgen kunnen zich abonneren en zodoende op de hoogte blijven van zaken als omzet en de meest recente koersen.

Bij het kopen en verkopen van aandelen bestaan verschillende orders. Met een limietorder geeft een belegger aan welk bedrag hij maximaal wil betalen. Aankoop van de aandelen mag alleen plaatsvinden als de koers zich op of onder een bepaald niveau bevindt. Omgekeerd zijn er ook limietorders die kunnen worden gegeven door iemand die aandelen wil verkopen. In dat geval moet de koers van de aandelen zich juist op of boven een bepaald niveau bevinden voordat verkoop mag plaatsvinden. Limietorders bieden de zekerheid dat nooit lager wordt verkocht of hoger wordt gekocht dan u op dat moment wilt. Een nadeel is wel dat u door het geven van limietorders mogelijkerwijze niet in het bezit komt van de aandelen waarop u uw zinnen had gezet. Ook kan het zijn dat geen verkoop plaatsvindt van aandelen die u graag kwijt wilde. Een limiet is nu eenmaal een limiet, al scheelt het slechts vijf eurocent. Daarnaast worden limietorders met gelijke limiet in het orderboek opgeslagen op volgorde van binnenkomst. Het kan dus voorkomen dat op de prijs van uw limiet is gehandeld en dat uw limietorder niet is verhandeld omdat deze nog niet 'aan de beurt' was.

In overleg met uw financieel bemiddelaar kunt u aangeven hoe lang u uw order wilt inleggen. Dagorders zijn orders die alleen geldig zijn op de dag dat ze worden doorgegeven. Het order vervalt dus als hij op de betreffende dag niet kan worden uitgevoerd. Door het geven van een order zonder limiet geeft een belegger aan dat hij hoe dan ook wil handelen. Een order zonder limiet wordt prompt uitgevoerd tegen de dan geldende laagste verkoopprijs en de hoogste geldende koopprijs. Dat gebeurt tegenwoordig heel snel, dankzij het moderne dataverkeer. Een order zonder limiet is eigenlijk alleen op zijn plaats als men – letterlijk –

tegen iedere prijs wil kopen of verkopen. Hierdoor kan dit type order er soms toe leiden dat u een hogere prijs betaalt dan u eigenlijk had gewild bij aankoop, of een te lage prijs ontvangt bij de verkoop.

Orders zonder limiet hebben als enig voordeel dat er veel zekerheid is over het in het bezit krijgen of over de verkoop van de aandelen. Valt een opdracht binnen of op de gestelde limiet of is het een order zonder limiet, dan zal een transactie op de beurs worden uitgevoerd.

Hoe worden transacties precies afgewikkeld?

Nadat een transactie tot stand is gekomen moeten aandelen worden geleverd en dient betaling plaats te vinden. De Clearing & Settlement maakt het proces van eigendomsoverdracht mogelijk. Daartoe stelt het Clearing house zich op tussen de kopende en de verkopende partij en neemt de uit de transactie voortvloeiende verplichtingen op zich. Beide partijen hebben hierdoor de garantie dat effecten daadwerkelijk worden geleverd aan de financieel bemiddelaar en dat de bijbehorende geldverrekening plaatsvindt. In de meeste landen van Europa is sprake van een driedaagse periode tussen het verrichten van de transactie

en de feitelijke eigendomsoverdracht. Dit is de settlementsperiode. Settlement is de instructie om het eigendomsrecht in de positieadministratie van effecten te muteren. Doordat Euronext in alle gevallen als tegenpartij fungeert is anonimiteit van de bij de transactie betrokkenen gegarandeerd. De gekochte aandelen worden na uiterlijk drie dagen op de effectenrekening van de belegger bijgeschreven. De banken en beursvennootschappen zijn verplicht een rekening aan te houden bij de Nationale Bank. Deze verricht het met gedane transacties samenhangend betalingsverkeer.

Wat is het belang van een beleggingshorizon?

Bij het formuleren van doelstellingen blijkt dat beleggen alles te maken heeft met tijd. Binnen een bepaalde periode wilt u een zeker resultaat bereiken. Die periode wordt aangeduid als de beleggingshorizon. Hoeveel tijd gunt u zichzelf? Een paar maanden? Een jaar? Vijf jaar? Of misschien zelfs tien jaar?

In het algemeen geldt: hoe langer de beleggingshorizon, des te minder extreme pieken en dalen van invloed zijn op het uiteindelijke beleggingsresultaat. Beleggen op korte termijn betekent afhankelijk zijn van de waan van het moment

Een beleggingshorizon van vijf jaar wordt gezien als redelijk veilig en tien jaar zelfs als zeer veilig. Wie de beurskoersen volgt, weet dat op korte termijn de fluctuaties veel groter kunnen zijn. Om een extreem voorbeeld te noemen: tijdens de beurscrash van oktober 1987 ging op de zogenoemde "Zwarte Maandag" of "Black Monday" de Dow Jones Index de dieperik in met een verbazingwekkende 22.6% op 1 dag tijd. Wie op dat ogenblik verkocht (of moest verkopen) leed een aanzienlijk verlies. De belegger die rustig afwachtte zag dat de waarde van zijn aandelen zich vervolgens herstelde. En degene die daarna ook in de jaren negentig zijn portefeuille aanhield, kon zelfs profiteren van spectaculaire stijgingen. Het daadwerkelijk bereiken van een doelstelling is meer waarschijnlijk naarmate de beleggingshorizon langer is.

Gepubliceerd door Bolero
in samenwerking met Euronext.

Disclaimer

Deze publicatie is louter informatief en bevat geen beleggingsadvies. Deze publicatie, wordt aangeboden zoals ze is, zonder enige waarborg van welke aard dan ook. Hoewel de nodige aandacht werd besteed aan de opstelling van de inhoud, geeft Euronext geen garantie met betrekking tot de juistheid, geschiktheid of volledigheid van de informatie in deze publicatie. Euronext kan niet aansprakelijk gesteld worden voor enig verlies of schade van welke aard dan ook, voortvloeiend uit het gebruik van, het vertrouwen op of het handelen ten gevolge van de verstrekte informatie. De inhoud van deze publicatie of informatie waarnaar in deze publicatie wordt verwezen vormt in geen geval de basis voor enig contract. Het ontstaan van rechten en verplichtingen met betrekking tot financiële producten die worden verhandeld op beurzen die worden geëxploiteerd door dochterondernemingen van Euronext is volledig afhankelijk van de van toepassing zijnde regels van de marktexploitant. Tenzij hierna anders is bepaald, behoren alle eigendomsrechten en belangen in of met betrekking tot deze publicatie toe aan Euronext. Deze publicatie of delen daarvan mogen niet zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Euronext worden verspreid. Delen van deze publicatie bevatten materiaal of informatie waarop auteursrechten, merkrechten of andere rechten van derden rusten. Er is geen toestemming gegeven om dit materiaal van derden te gebruiken. Gegevens tot [DATUM]. Euronext heeft geen enkele verplichting deze informatie te actualiseren. Euronext omvat Euronext N.V. en de aan haar gelieerde ondernemingen. Informatie met betrekking tot merken en intellectuele eigendomsrechten van Euronext is beschikbaar op de volgende website: <https://www.euronext.com/terms-use>.

© 2014 Euronext N.V. – Alle rechten voorbehouden.

Bolero is het execution-only beleggingsplatform van KBC Bank NV en staat los van alle andere beleggingsdiensten die geleverd kunnen worden door KBC Bank NV. Deze publicatie is enkel bedoeld voor informatieve doeleinden. De informatie is enkel van algemene aard en heeft een uitsluitend educatief karakter. Ze mag in geen geval opgevat worden als persoonlijk beleggingsadvies, noch als een aanbod, aansporing of aanbeveling tot het kopen of verkopen van een belegging of tot het verwezenlijken van een andere verrichting van welke aard dan ook. U draagt bijgevolg de volledige verantwoordelijkheid voor het gebruik dat u maakt van deze informatie voor uw persoonlijke beleggingsbeslissingen. Hoewel de informatie gebaseerd is op volgens de auteur betrouwbare bronnen, kan Bolero niet garanderen dat de informatie volledig, accuraat en up to date is, en moet u rekening houden met mogelijke wijzigende omstandigheden (wetgeving, fiscale behandeling)..